

გერმანულიდან

თარგმნა იორამ ქავარბელიძემ

პოეტი იორამ ქემერტელიძე ორი ათეული წელია მუშაობს გოეთეს „ფაუსტის“ ახალ ქართულ თარგმანზე. ამ პერიოდში თარგმანის ნიმუშები სხვადასხვა დროს გამოაქვეყნა ჟურნალმა „ცისკარმა“. ამჟამად აღმანახი „საუნჯე“ იწვებს „ფაუსტის“ ამ ახალი თარგმანის პირველი ნაწილის ბეჭდვას, რომელიც წელს დამთავრდება. მთლიანად კი „ფაუსტის“ ორივე ნაწილს უახლოეს წლებში გამოსცემს საქ. სსრ მწერალთა კავშირთან არსებული მხატვრული თარგმანისა და ლიტერატურული ურთიერთობების მთავარი სარედაქციო კოლეგია.

მ ი ძ ლ ვ ნ ა

კვლავ მიბრუნდებით მინავლულო ხილვებო ყრმობის,
სიზმარივით რომ მახსოვს თქვენი მიმქრალი ლანდი;
შეძლებს კი გული — ხმა შევუწყო იმ პირველყოფილ
და იმ შორეულ სიჭაბუკის ფიქრსა და წადილს?!
აღარ მასვენებთ... მაშ, კეთილი! სხვა გზა არაა, —
შემომხვევიხართ ნისლების და ღრუბლების გროვად;
კვლავ ჭაბუკურად შეატოკა; შეაქანავა
გული მაგ თქვენმა ჯადოქრულმა ნისლების ქროლვამ.

კვლავ მიბრუნდებით იმ მხიარულ ღღეთა ფერხულით,
ქველა აჩრდილი სანუკვარი ერთად მოგროვდა
და მახსენდება, ვით ზღაპარი მივიწყებული,
პირველი იგი სიყვარული თუ მეგობრობა.
პირი ეხსნება ძველ იარებს და ცრემლით მალბობს
ცოდვა და ბრალი ამ ცხოვრების თრომტრიალის —
იმ საყვარელ და უძვირფასეს სახელთა გამო,
თვალდახელშუა რომ მტაცებდა ბედი ტიალი.

ვისაც ხიბლავდა ჩემი ჩანვის ძველი ჰანგები,
 ველარ მოისმენს ახალ ჰანგებს ამიერიდან:
 შემომეფანტნენ მეგობრები ძალით ვანგების,
 აჰა, იმ ჩანვის ექოც მიწყდა და მიიჩინდა. ერქმენულნი
 და მარტოსული უცხო ბრბოსთვის ვგოდებთ
 და ტაში მათი ეკლებივით მბურძგლავს და მზარავს;
 თუკი ვინ შემრჩა მეგობარი თითო-ოროლა, —
 ვინ სად და ვინ სად — დაბნეული ედება შარას.

და ჰა, გაღვივდა ნავლი უკვე მიმქრალი ლტოლვის,
 მეძახის მყუდრო და ნეტარი საუფლო სულთა;
 და ჩემი ჩანვის ბუნდოვანი, ლულუნა ტონი
 გაისმის, როგორც ეოლოსის სიმღერა სუფთა,
 სულითხორცამდე შეძრული ვარ და დაპაღუპით
 ჩამომდის ცრემლი, მკერდიც ნაზად ადის და ჩადის
 და რაც ხელთა მაჭვს, — ის გამქრალი მგონია უკვე,
 და რაც გამქრალა, სინამდვილე მგონია ცხადი.

პროლოგი თეატრში

დირექტორი, პოეტი, კომიკოსი

დირექტორი:

გული შეგტკივათ ამ თეატრისთვის,
 პირში და ლხინში იმედი ვართ ერთიმეორის, —
 გერმანიისდა კვალობაზე, დღეისდღეობით,
 როგორ ავაწყოთ საქმე, რას იტყვიან?
 უნდა მოვიგოთ ამ ბრბოს გული. მე მიმაჩნია, —
 მაგათ გარეშე ჩვენ არც გზა გვაქვს და არც სახსარი;
 სცენა მზადაა, დადგმულია დეკორაციაც
 და ყველა ელის წარმოდგენას გულისფანცქალით;
 დაუცქვეტიანთ სავარძლებში მარჯვედ ყურები,
 ფარდის გახსნა და, მყისვე ტაშსაც გაახურებენ.
 მე ვიცი მათი ხასიათი, როგორც არავინ,
 და მაინც ვღელავ. და ჯერ ასე არც მიღელვია:
 მათ უკეთესი არც უნაზავთ და არც მაღავენ,
 მაგრამ წაკითხვით, წაკითხული ბევრზე ბევრი აქვთ.
 როგორ მოვიქცეთ, რომ ეს დადგმა ჩვენი, ზიარი,
 ახალიც იყოს, თან აზრიანიც.
 არ მირჩვენია არაფერი იმის ყურებას,
 თავპირს რომ იმტვრევს ხალხი თეატრში;
 ვიწრო შესასვლელს რომ აწყდება დაუსრულებლად,

ვით სასუფეველის აღსავლის ქარს, ჯგლეთა-გნიასით.
 განა ერთხელ და განა ორჯერ, — მინახავს ხშირად
 წყვეტა და რიგი საღაროსთან ასეულების, —
 რომ გადადიან ერთმანეთის კისრებზე ყირას,
 ვით სათონეს წინ დამშეულები.
 რამე ისეთი, გულსა და სულს რომ შემოენთოს,
 მხოლოდ და მხოლოდ პოეტს ძალუძს. აბა, პოეტო!

პოეტი:

ო, მაგ ჭრელ ბრბოზე, თუ ღმერთი გწამს, ნურაფერს მეტყვი!
 მისი შემყურე თავს ვერ ვუყრი აზრსა და რითმებს.
 ვისა აქვს თავი უთავბოლო ამ გნიას-ჯგლეთის, —
 გინდა არ გინდა, — თავის მღვრიე მორევში გითრევს.
 არა! მშვიდ, ციურ სავანეში აღმითქვი ყოფნა,
 სადაც წმინდაა სიხარული, როგორც ემბაზი;
 სად ტრფობა მართლაც რომ ტრფობაა, და ძმობა — ძმობა, —
 ღვთით კურთხეული ლოლიავში და ფერებაში.

ვაი, რომ რასაც გვეუბნება ასეთ დროს გული,
 და რასაც თრთოლვით ლულლულებენ ბაგენი ჩვენი, —
 იმ წუთას კიდევ რომ აგვიხდეს, ნუ იტყვის ნურვინ,
 გააქრობს ხვალ-ზეგ დავიწყების მსახვრალი ხელი.
 იგივე გულისთქმა, მინავლული გულში ფიქრებად,
 მერე ღვივდება სრული სახით, ხანი რომ გადის...
 რაიც ბრჭყვიალებს, დღეს არი და ხვალ არ იქნება,
 და რაც ნაღდია, იგი ხვალაც იქნება ნაღდი!

პოეტიპოსი:

აი მაგ ხვალის გაგონებაც არ მინდა ხოლმე!
 მეც რომ ხვალისთვის დამეხარჯა ძალა და ღონე,
 ვინ შეიქცევდა დღეს ხალხს? რაა ამაში ცუდი? —
 სადაც ხარ, — თავზეც იქაური დაიდე ქუდი!
 ვისაც აქვს ამის მარიფათი და შნო პაწია,
 გინდ ასე თქვი და გინდ ისე თქვი, დღეს ის კაცია.
 თუკი სუყველგან ტაშს ვიკრავენ და მიგელიან, —
 ამ ერთი მუჭა ბრბოს მოხიბვლა რა სათქმელია!
 ეს ბრბო კი არა, რომ შეჰყარო ხალხი მიღეთის,
 ასეთ კაცს, თუ აქვს, მაშინა აქვს თავის იმედი.
 მაშ ასე! ცოტა მარიფათი! მიდექ-მოდექით,
 მოიშველიეთ ფანტაზია მცირეოდენი —
 გრძნობა იქნება თუ გონება, განცდა თუ ჰკუა
 და თავის მოსულელებზეც ნუ იტყვით უარს.

დ ი რ ე პ ტ ო რ ი:

რაც შეიძლება — მოქმედება! ხალხი თეატრში
 მარტოდენ თვალის საამებლად დადის, ნუ ტყუილად
 მოძრაობათა ქაოსში და რია-რიაში
 გაოგნებისგან სახტად უნდა დარჩეს სუყველა.
 ტაში თუ გინდათ, აი მაშინ გექნებათ ტაში
 და აგიყვანენ ქებითა და დიდებით ცაში.
 ხალხი მასაა, და ეს მასა თხოულობს მასას,
 რომ, ვისაც რა სურს, აირჩიოს ყველამ საკუთრად;
 თუ იგულუხვებ, მაშინ მშრალზეც არავის დასვამ
 და კმაყოფილი წავა ყველა, რაღა თქმა უნდა.
 მთელს მთლად ნუ გასცემთ, — დაუყავით როგორც სადილი,
 დიდი ექნება მოწონება ასეთ შეჭამანდს,
 თან, ასე ფიქრიც ადვილია და თქმაც ადვილი...
 ან რა აზრი აქვს მთლად გაცემას, როცა ერთ წამას
 დაინაწილებს ამ მთელს ეს ბრბო კაი მწვადივით.

პ ო ე ტ ი:

ნუთუ ვერა გრძნობთ, — არ შეჰფერის ეს ნაღდ ხელოვანს, —
 რის მაქნისია ხელოვნური ასეთი სცენა!
 მე ისე ვატყობ, ვერ სცილდება თქვენი გონება
 მჯღაბნელებს ვიღაც-ვიღაცეებს — გაკრეფილთ ენად.

დ ი რ ე პ ტ ო რ ი:

მაგ საყვედურით ტყუილად სტეხ დაფს და დაირას!
 საქმეს რომ იწყებ, ისიც უნდა აწონ-დაწონო —
 ამ საქმეს როგორ მოევლება-და რანაირად...
 ღია კარი გაქვს შესამტვრევი, ჩემო ბატონო!
 ვისთვის წერ? აბა გადაავლე თვალი მარაქას!
 დროს მოსაკლავად გამოსულა ზოგი სახლიდან,
 ზოგმა კი აი ეს წუთია, რაც მიაღაგა
 ნაირნაირი საჭმელებით სავსე მაგიდა;
 ზოგ-ზოგიც მოდის საღაყბოდ და სალაპარაკოდ, —
 გაბრუებული გაზეთებით და სისულელით...
 ცნობისმოყვარე ფაციფუცით, ვით მასკარადზე,
 მოიჩქარიან ფრთაშესხმულები.
 აი ქალებიც! — რათა კაბა-სამკაულების
 წარმოადგინონ კულისებში უფასო დადგმა.
 რას აიჩემე, სულ ზეცისკენ რომ იყურები!
 ან ამათ სხვაფრივ რით მოგხიბლეს, რას ელი მათგან?
 შეხედე ერთი, გადახედე მაგ უნს მწყალობლებს, —
 ცივი, უხეში სახეები აქვთ ამ საქმოსნებს...

ერთი სული აქვთ, სკამებიდან როდის წამოდგნენ. —
 'შეაგვიანდა ვის მეძავთან და ვის ბანქოზე.
 პოდა, მუზებსაც რად ვაწუხებთ, ღირს კი ამათთვის
 აუტკივარ თავს ვიტკიებდეთ ძალისძალათი?!
 მხოლოდ კუნტრუში, ფაციფუცი, ხან ეს და ხან ის,
 ერთი და ორი, ათი, ოცი... გააძრეთ ქანცი,
 რომ დააბნოთ, დაუბნელოთ ტვინიც და თვალიც.
 მოხიბვლას მათსას — სულ ტყუილად ეცდება კაცი...
 აბა, რას იტყვიო? თქვენსაზე ხართ თუ ჩემსას მაცლიო?

კოეტი:

წადი და ვინმე სხვა მონახე ყმა — ყურმოჭრილი!
 დიად უფლებას — უზენაეს, მპყრობელს ყოველთა;
 ღვთიურ ნიჭს და მადლს შეაგინოს უნდა პოეტმა
 შენს დაკრულზე რომ დააქნიოს თავი მორჩილად!
 რითი, რით ნიბლავს გულსა და სულს ათასებისას,
 რით აჯადოებს ასე ყველას მგოსნის სიმღერა, —
 თუ არ იმ პანგით — მკერდიდან რომ მოსჩქეფს ნებისად
 და სამყაროთი მონუსხული მკერდშივ იღვრება!
 ჯი მრთველივით თითისტარზე დედაბუნება
 ძაფს ცხოვრებისას გულგრილად რომ ართავს და ართავს,
 და უთაებლო ღრიანცელით, დაუსრულებლად
 ბრბო რომ ირევა სიკვდილის და სიცოცხლის კართან, —
 წესრიგის პოვნის ამ ქაოსში ვისა აქვს ღონე?
 ვის შეუძლია — მწყობრი სახე მისცეს ამ წესრიგს?
 ვის ძალუქს — თავი მოუყაროს ცალკეულს ყოველს
 ერთ საერთოში, ერთ შეწყობილ პანგში და ფერში?
 ვინ მისცა ფერებს ქარიშხალთა სუნთქვა და ღონე?
 ყაში ცისკრისა ვინ გვაუწყა მთელი სიცხადით?
 ვინ, გახადხულის ყვავილეებით ვინა რთავს ხოლმე
 სატრფოს გზასა და ნაფეხურებს ციდან მიწამდი?
 ვინა წნავს გვირგვინს სულ უბრალო მწვანე რტოებით
 ამ ქვეყანაზე ყოველგვარი გმირობის ჯილდოდ?
 ვინა პყრობს ოლიმპს? ან ამ ღმერთებს განმარტოებულთ? —
 ძალა მოდგმათა — დაგროვილი პოეტში თვითონ!

კოამიკოსი:

მაშ რას უდგებართ! — თუკი ღონეც შეგწევთ და ძალაც,
 რა გახდა ერთი პოეტური პატარა დრამა!
 არ უნდა დიდი ამბავი და ავან-ჩაევანი:
 გადაეყრება აგერ სადღაც მავანს მავანი,
 გაეცნობიან, გაივლიან, გამოივლიან —
 სულ სხვაა უკვე მწვანე მიწა და ცა ლივლიყა!—

ბედნიერება, სინანული, იჭვი მიმავლის...
 მოიხედავენ და ჰა! — ესეც შენი რომანი!
 აი ასეთი უნდა შექმნათ პიესა თქვენაც,
 თან — ცხოვრებიდან უნდა იყოს ყოველი სცენა, მანუა
 კი ვცხოვრობთ, მაგრამ როდი ვიცით ცხოვრება ყველამ,
 მოგვცათ ლხენა, — აქეთ ჰქონდეთ ყური და სმენა!
 ჰრელ-ჰრელ აქეთურ-იქითურში — სინათლე ცოტა,
 ბევრი სიყალბე — შიგ სიმართლეს ბეჭუტავდეს ოდნავ...
 ასე ამგვარად, შესანიშნავს მიიღებთ სასმელს,
 სიამოვნებით მიართყამენ თასებზე თასებს.
 ასეთნაირი თამაში და გულახდილობა
 ახალგაზრდებსაც მიიზიდავს აუცილებლად:
 დააცხრებიან ჩვენს ამ დადგმას უცებ ქორივით,
 რომ გამოსწოვონ გრძნობით სარჩო მელანქოლიის;
 ზოგს ეს უნდა და ზოგს ის უნდა, — ასეც იქნება —
 ცხადლივ იხილავს, ვისაც რა აქვს გულში ფიქრებად.
 მათ შეუძლიათ სიხარულიც, ოხვრა-ქვითინიც,
 იდეალურიც იტაცებთ და ზიზილ-პიპილოც.
 რით გააკვირვებთ, ვინც მოჭამა თავისი დღენი,
 ვინც მოზარდია, მადლიერიც ისაა შენი.

კოეტი:

მაშ დამიბრუნე მეც ის დღეები,
 როს თვით ვიყავი ბიჭი თავნება:
 როს ამ გულიდან გაუნელებლივ
 სჩქედდა სიმღერა და ნეტარება.
 ბურუსად მედგა როს წინ სოფელი,
 და კვირტის გაშლაც რომ მაოცებდა:
 ალაღანებულ ველზე მოფენილ
 ყვავილს ვკრეფდი და ვდგამდი ბორცვებად...
 თავი მომქონდა, კმაყოფილის მქონდა იერი
 ჭეშმარიტების ძიებით და ილუზიებით.
 ჰა, დამიბრუნე გაუხუნარი
 ბედნიერება, სულს რომ აწრთობდა —
 მიჯნურის ძალა, ზიზლის უნარი,
 ჩემი ტკბილმწარე ყმაწვილკაცობა.

კოგიკოსი:

ყმაწვილკაცობა, ღმერთმა მოგცეს, იყოს მისწრება,
 თუ დაჰკრა ჟამმა მტერთან შებმის, მკლავის ხმარების;
 თუ ფუქსავატურ თავდავიწყებით
 თავს გაბეზრებენ ლამაზმანები;
 ანდა, — გაქაფულ მართონში, — ვინც ვის მიასწრებს,

დაუნის გვირგვინი — გამარჯვების — რომ ელოდება;
 თუ დააღამე ცეკვა-ტრიალში
 და ღამეც გინდა გაათენო სმაში ლოთებთან,
 მაგრამ ჩამოკვრა ნაცნობ ლარებზე,
 ანე რომ გვატკობს და გვაგულისებს —
 და ვატაცებით და ნეტარებით
 სწრაფვა მიზნისკენ დასახულისკენ —
 მხცოვანო, ეს კი ვალა თქვენი...
 ამიტომაც გვწამს თქვენი თეთრი თმისა და წვერის.
 სულ ტყუილია, ბავშვდებაო მოხუცი ბოლოს,
 ჩვენ სიბერეშიც ბავშვები ვართ, — ესაა მხოლოდ!

დ ი რ ე მ ბ ო რ ი:

კმარა! რა ღობე-ყორეს ვედებით,
 საქმეს შეუდგეთ ახლა, შეეშვიტით!..
 ისე, ეგ თქვენი კომპლიმენტები
 გამოგვადგება რაღაცეებში.
 ეს აღმაფრენა რომ აიჩემეთ, —
 მერე ამდენ ხანს რამ გაგაჩერათ!
 ელოდეთ, ვიდრე გამოგიწერენ,
 თვით უნდა გქონდეთ ეს აღმაფრენა!
 თქვენ კარგად იცით, საქმეს რა შველის, —
 კაი მაგარი გვინდა სასმელი.
 შოდა, ადექით, მიდევ-მოდექით
 და შეუდექით საქმეს ხალისით,
 დრო არ დაჰკარგოთ მცირეოდენიც,
 დღეის საქმეებს ნუ სდებთ ხვალისთვის.
 მხოლოდ გაბედვა! მერე თქვენ იცით! —
 ხელში მოგყვებათ სუყველაფერი!
 კარგი იქნება ჩვენი სცენისთვის
 მცირე რამესაც თუ მივაგენით.

მოგეხსენებათ, გერმანულ სცენას
 უყვარს ცდები და გაწამაწია.
 ნუ დაიშურებთ ნურაფერს თქვენაც;
 ნურა მანქანა-დეკორაციას,
 მიუშვიტო შეჭი მზის და მთიების
 და ვარსკვლავების სხივი ციური,
 წყალი და ცეცხლი. ტყე — უსიერი,
 ფრინველ-მინველი, ტყიურ-მიური....
 პატარა სცენამ უნდა დატიოს
 მთელი სამყაროს მზეც და სვე-ბედიც,
 რომ ერთი დაკვრით გადავაკვლიოთ
 ცა, დედამიწა და ჯოჯოხეთი.

პროლოგი ზეცაში

უფალი, ძალნი ციურნი, შემდეგ მეფისტოფელი, გამოდის სამი მთავარანგელოზი.

რ ა ზ ა ე ლ ი:

მოძმე სფეროებს ეხმაურება,—
ქლერს ძველი ქლერით მზეც მადლიანი;
ოდითგან დათქმულ გზის გასრულებას
ქვეყანას ამცნობს გრგვინვა-გრიალით.
მისი ხილვით ვართ მხნეც და მედგარიც,
ვის ძალუძს, ჩასწვდეს მის არსს ჭეშმარიტს!
მიუწვდომელი ზე ქმნილებანი
გვხიბლავენ შექმნის პირველ დღესავით.

ზ ა ზ რ ი ე ლ ი:

და დედამიწაც თავაწყვეტილი
ბრუნავს და მიჰქრის გრუხუნ-გუგუნით;
ელავს სამოთხე — ჯოჯოხეთივით
დღე — ნათელი და ღამე — უკუნი;
ზღვა კლდეს ასკდება ელეთ-მელეთით,
ხევებს ტალღები ლოკავს გნიასით;
ერთად ჩართულა ზღვაც და ხმელეთიც
სფეროთა მუდმივ რბოლა-ტრიალში.

მ ი ჭ ე ლ ი:

და გრიგალები, და გრიგალები,
ზღვით თუ ხმელეთით, რაც კი არსებობს, —
ერთად ამტყდარან და მძვინვარებით
ჭაჭვად შეკრულან ქვეყნის გარშემო.
იელვა — ნიშნად წვის და დანგრევის,
დგას მეხთატეხა გაუგონარი;
ღმერთო, გვითნიე და მოგვაგევი
დღეთა მაგ შენთა მშვიდი ჭროლანი.

ს ა მ ი ზ ი:

შენით ვივსებით ძალით ნეტარით,
ვის ძალუძს, ჩასწვდეს შენს არსს ჭეშმარიტს;
ყოველი შენი ზე ქმნილებანი
გვხიბლავენ შექმნის პირველ დღესავით.

მეფისტოფელი:

რადგან, უფალო, გაისარჯე და კვლავ ინებე,
 გამოგვეცხადო, განიკითხო ქვეყნის საქმენი —
 მაინცდამაინც, ვიცი, თვალში არ გეჩხირები,
 და მეც გავბედე, გეახლო და გითხრა სათქმელი.
 მალაღმარდოვან სიტყვებისა არა ვიცი რა,
 გინდაც დანძრახონ ჩემებურად ვიტყვი უბრალოდ;
 პათოსი ჩემი არ გეყოფა თანაც სიცილად,
 გადაჩვეული რომ არ იყო სიცილს, უფალო!
 არც სამყაროსი ვიცი რამე, არც მზის, რას იზამ...
 შე მხოლოდ ვხედავ მარადიულ ტანჯვას კაცისას.
 ეს დედამიწის უცნაური პატარა ღმერთი
 რაც კი გაჩენის დღიდან იყო, ის არის დღემდის.
 ცოტათი მაინც ააცდენდი დარდთა და ტკივილთ,
 რომ არ მიგეცა მისთვის ღველფი ციური სხივის.
 ის გონს უწოდებს ამ ნაბობვარს და ეს გონია, —
 რომ მხეცობაში მასთან მხეციც მონაგონია.
 თუ არ გაწყრები, ვიტყვი, რაღა დასამალია, —
 შე ის მაგონებს გრძელკანკება მინდვრის კალიას, —
 ბალახებში რომ სკუბი-სკუბით და ფრენა-ფრენით
 სულ ერთთავად რომ გაბმულ ჰანგზე მღერის და მღერის.
 ვინ მამაძალდი, ბალახში რომ იჯდეს თავისთვის
 და ცხვირს არ ჰყოფდეს წუმბეებში ნაირ-ნაირში!

უფალი:

სხვას ხომ არაფერს მეტყობდი რასმე?
 სულ რომ ვიღაცას ლანძღავ და ასმენ,
 არა არის რა მიწაზე კარგი?

მეფისტოფელი:

არა, უფალო, გარდა ტანჯვის, წვისა და დაგვის!
 კაცს სატანჯველი ისე ტანჯავს დაუსრულებლად,
 რომ ზოგჯერ მეც არ შემიძლია ამის ყურება.

უფალი:

ფაუსტს თუ იცნობ?

მეფისტოფელი:

დოქტორს?

უფალი:

რაო?! მსახურს უფლისას!

მეფისტოფელი:

დიახაც! მაგრამ სამსახურს კი გიწევს უღირსად!
მიწიერ საზრდოს არ სჯერდება, — ცას დაუჭირებს
ბოროტისაგან მიისწრაფვის მთელი არსებით,
თუმც ამ სიბრძნევს სანახევროდ ხვდება კიდევაც;
ზეცისგან უნდა — ვარსკვლავები მოკაშკაშენი,
მიწისგან კიდევ — მიწიერი შვება-დიდება,
მაგრამ ვერც ერთით, ვერც მეორით — ამ თავაშვებით —
გული იმისი ვერ ძლება და ვერ მოშმინდება.

უფალი:

ერთგული ხოა! თუ იქცევა დღეს დაბნეულად,
გზასაც ვუჩვენებ! აქ საშიში არა არის რა...
ნერგი თუ ერთი გაიკვირტა, გამომხეურდა, —
იცის მებადემ, რომ ხვალ თუ ზეგ კიდევ დაისხამს.

მეფისტოფელი:

მოდო ნიძლევი, რომ გიღალატებს!
ნება მომეცი, ავისრულო ოღონდ წადილი,
ავიყოლიო და სულ კუდში მდიოს ლანდივით.

უფალი:

ვიდრე მიწაზე ცხოვრობს, მანამდე
უარს ვერ ვეტყვი, რა გაეწყობა...
სწრაფვას კაცისას ახლავს შეცდომაც.

მეფისტოფელი:

გმაღლობთ უფალო! ურთიერთობას
ვერ ვეწყობოდი მკვდრებთან ვერაფრით;
მე სულ დაუღაჟა ლოყებს შევნატრი...
რა მესაქმება ან კი გვამებთან, —
კატა-თავვივით ვართ ერთმანეთთან!

უფალი:

კეთილი! ჩემგან ნება გაქვს სრული —
მშობლიურ ძუძუს მოსწყვიტო სული!
აიყოლიე, როგორც ხელს გაძლევს
და შენს კეჭაზე ატარე მარჯვედ.
ოღონდ კი შეგრცხვეს, როცა მიხვდები,

რომ ლტოლვის წყვედიად ლაბირინთებით
სწორ გზას იპოვის მართალი კაცი.

მ ე ზ ი ს ტ ო ზ ე ლ ი:

კარგი და, ვნახოთ, ცოტას თუ მაცლი!
ჩემსას რომ ვიზამ — ნიძლევად არც ღირს —
მხოლოდ ერთსა გთხოვ — არ ვარ მკვეხარა —
რომ ზარ-ზეიმით შევძრა ქვეყანა!
მტვერს, მტვერს დაუწყებს ლოკვას ლაშებით,
ვითარცა გველი — დეიდაჩემი!

უ ზ ა ლ ი:

როცა კი გინდა, მოდი, მარქვი ჭორი და სწორი,
არ ვუყურებდი ცუდი თვალით მე შენთანებს!
ყველა სულელებში — მგმობელთა და მაწყევართ შორის —
ყველაზე ნაკლებ მაღიზიანებ.
ადამიანი და ნაღვაწი მისი გონების
თვლებით და ძილით დაილია და დაჩიავდა,
ამიტომ — დიდი სიამოვნებით —
ეშმაკს მივუჩენ, რომ ფხიზელი იყოს ნიადაგ.

თქვენ კი, ღვთის შვილნო, ალაპყარით ლოცვად ხელები
და გახარებდეთ ხილვა დიად მშვენიერების!
დაე, გფარავდეთ სიყვარული ყოვლის მწყალობლის —
მუდამ მოქმედის, მარადიულ სამყაროს სულის;
დაე, განმტკიცდეს გონებაში თანდითანობით
თუ რამ ჭოჭმანობთ და რაშეზე გერჩევათ გული!

მ ე ზ ი ს ტ ო ზ ე ლ ი:

(მარტო)

რამდენიც შევხვდი მე ამ მოხუცს, სულ თავს ვატყობდი, —
ჭინჭყლიც არ მინდა ჩამოვაგდო მასთან პატარა.
ნუ გაგეხარდეს! — ქვეყნის დიდი ბატონ-პატრონი
კაციშვილურად ლაპარაკობს თვით ეშმაკთანაც.

ფ ა უ ს ტ ი:

ღრმად შევისწავლე ფილოსოფია,
თუ სამართალი, თუ მედიცინა;
და, სამწუხაროდ, თეოლოგიაც...
თუმცა, ძალიან კი გამიჭირდა,
მაგრამ ის ბრიყვი კვლავ დავრჩი ბრიყვად,

დღესაც ისა ვარ, რაც აღრე ვიყავ, —
 მქვია მაგისტრი, დოქტორი მქვია,
 ათი წელია მაქვს რია-რია
 და მოწაფეებს უაზროდ, უქმად
 დავარბენინებ წინა და უკან....
 რა გინდა! თურმე არაფერი არ ვიცი მანც,
 ახლავ მივხვდი, რისგანა მჭირს უიც და ვაიც.
 თუმც გაცილებით მეტი ვიცი და გამეგება,
 ვიდრე ამ დოქტორ-მაგისტრებმა და სხვა რეგენებმა —
 აღარ ვუჩივი იქვს ორჭოფულს — ზევადად მოხეთქილს,
 აღარ მაწინებს თვით ეშმაკი და ჯოჯოხეთი,
 სამაგიეროდ სიხარული გაქრა ლანდივით,
 ჩამქრალა ეინი ქეშმარიტის ცნობის წადილის;
 სხვას რომ ვასწავლო, იმის ძალაც არ გამაჩნია,
 მორჩა დამოძღვრა-დარიგება, გაწამაწია!
 შემომეფანტა წლები ზრუნვით ყოველდღიურით,
 რისი დიდება, რის სახელი ამქვეყნიური!
 ვერ აიტანდა ამდენს ძაღლიც! და ამიტომაც
 გულმა მაგია მოითხოვა და მოინდომა,
 იქნებ გრძნეული ძალით მოვრჩე ტანჯვა-წვალებას
 და გავარკვიო ამ ცხოვრების იდუმალება,
 აღარ დამჭირდეს ამას იქით მანც ეგება —
 იმის მტკიცება, რაიც თვითონ არ გამეგება.
 ეგება ჩავწვდე ქვეყნიერების
 მოძრავ ძალათა იდუმალ კავშირს, —
 რომ უიმედოდ და გახელებით
 სულ წიგნის ქექვის არ ვიყო ცდაში.

ო, ბადრო მთვარევ, ერთხელაც ბარემ
 შემოიჭვრეტდე და კვლავ მნახავდე!
 რამდენი ღამე მე ასე მწარედ
 გამითევია თეთრად აქამდევც.
 გამინათებდი შენ უფრო მეტად
 ვიდრე ეს ჩემი წიგნებ-მიგნები...
 ეხ! ემაგ მთებზე შენს შუქზე ნეტავ
 მამორიალა თავდავიწყებით;
 შემომაქროლა მდელი და კორდი
 და გრძნეულ სულთა კლდენი და ღრენი, —
 რომ დავთმო ტანჯვა ყოველისცოდნის
 და განვიბანო ცვარითა შენით.

ისევ აქა ვარ, ამ ყრუ დილეგში!
 ისევ აქ ვზივარ თუ მომელანდა?
 სადაც გათხუნულ, მტვრიან მინებში

თვით ზეციური შუქიც ვერ ატანს!
 ისევ ეს სორო, კედლები, ჭერი,
 ქალაქის გროვა, წიგნების რიგი —
 გატენილები მატლით და მტვერით
 რომ ახორხლილან საზარლად ირგვლივ.
 დაჩურთულები ათასგვარ რამით, —
 კვლავ ეს სკივრები და ეს ქილები —
 ნაქონი მამის თუ მამის მამის...
 აი ქვეყანა შენი, ინებე!

და ამის შემდეგ გიკვირდეს კიდევ
 გული რას ოხრავს და რაზე კვნესის,
 თუ რა იღუმალ ტკივილებს ითმენ,
 თუ რამ დასუთა სიცოცხლე შენში.
 ესე ცხოველი ბუნების წესი,
 ღვთით ბოძებული ზრუნვა-ალერსი —
 შენ, შენ გაცვალე ჩონჩხში და მტვერში,
 ხარა-ხურაში და ძველმანებში.

მაშ, ადგე, გასწი, მორჩა, გათავდა,
 შორს, უცხო მხარეს გიწევს გუმიანი,
 გზა გაგინათოს თვით ნოსტრადამმა
 წიგნით ბრძნულითა და იღუმალით.
 მნათობთა სრბოლას მისწვდება თვალი,
 თუ ბუნებაშაც მოგცა რაიმე —
 აღვსილ იქნები იღუმალ ძალით,
 როს სული სულთან იმუსაიფებს.
 ამაო არის ციურ ნიშნების
 ახსნა-გაგება ცივი გონებით...
 მოდით სულეზო, წამოიშალებთ!
 მარქვით, რა იცით, გამაგონევით!
 (გადაშლის წიგნს და დაინახავს მიკროკოსმოსის ნიშნებს).
 ახ, ეს რა ნახეს, რა იხილეს ჩემმა თვალებმა,
 რომ უცებ შემძრა ნეტარებამ და სიხარულმა!
 ვგრძნობ სიხალისეს და ღვთაებრივ აღფრთოვანებას,
 ახალგაზრდულად სჩქედს ძარღვებში სისხლი ძალუმად;
 ნუთუ ღვთის ზელით აღბეჭდილა აქ ეს ნიშნები, —
 ბობოქარ სულის ჩასაბრუნებლად,
 ბეჩავი გულის სასალბუნებლად,
 იღუმალებით მოცულ ბუნებას
 ფარდას რომ ხდიან გარეშემო და აშიშვლებენ?..
 თუ მე ვარ ღმერთი? და ყველაფერი
 ნათელი გახდა ამ ნიშნების იღუმალ ენით!
 მოძრავ ბუნებას ვხედავ აგერ — სულში განფენილს...
 ახლა კი მივხვდი და გავიგე, რას ამბობს ბრძენი;

„ვერ ხედავ, თორემ აგერ ა, გვერდით
სულეთი მუდამ ღიაა შენთვის.
აბა, შეგირდო, ახსენე ღმერთი
და ცისკრის ალით განბანე მკერდი“.
(ათვალისწინებებს ნიშნებს)

როგორ ერთ მთელში მოძრაობს ყველა,
ერთში მეორე ფუსფუსებს ლაღად!
ააქვთ და ჩააქვთ ძალათა ზენართ
ოქროს საწყავეი აღმა და დაღმა!
ნეტარი ფრენით დაჰქრიან ასე
ციდან მიწაზე, მიწიდან ცაზე
და ჰარმონიით არიან სავსე...

რა სურათია! და რა ფუჭი არის ცდუნება!
სად, როგორ მივწვდე, უსასრულო დედაბუნება,
შენს ცხოველ ძუძუს — ყოველივე სიცოცხლის წყაროს?
რითაც საზრდოობს ცა და მიწა, ტკბება და ხარობს
და რომლისკენაც მივისწრაფვი წვითა და გზნებით...
ის აგერ მოსჩქედს, მე კი მისი სურვილით ვკვდები.
(უკმაყოფილოდ გადაშლას წიგნს და დაინახავს მიწის სულის ნიშანს)
ო, ეს ნიშანი სულ სხვაგვარად მალეღვებს, თანაც
საერთოს უფრო, მიწის სულო, მე ვხედავ შენში;
ვგრძნობ, მემატება ნელნელა ძალა,
თითქოს შუშხუნა მაჭარი შევსვი, —
ისე ავენთე. მზად ვარ ქვეყნის ორომტრიალში
გადავერიო, ვზიდო მისი ჭირი და ლხინი,
ვერ შემაშინებს ქარიშხალთა სტვენა-გნიასი,
არ შემეცვლება არც დაღუპვის შიშისგან ნირი.
ჩამოიქუფრა გარეშემო,
დაბნელდა მთვარე,
ჩაქრა სინათლე;
აღრჩოლდა კვამლი და ჩემს თავს ზემოთ
იელვა სხივმა მეწამულმა — იალ-კიალით
ეშვება დაბლა აჩრდილი!
აგერ! — მეხება კიდევ!
ნანატრო სულო! შენ ტრიალებ ეს ჩემს გარშემო!
მეჩვენე!
ოი, რაღაც ჩასწყდა გულს უსაშველოდ...
მთელი გონება, მთელი არსება
სულ სხვა გრძნობებით იმსჯვალება და ითასმება...
ვგრძნობ, რომ ეს გული შენ გეკუთვნის, შენია სულ მთლად!
გამომეცხადე! დამენახე და მოვკვდე თუნდაც!
(იღებს წიგნს და იღუმალი ხმით წარმოთქვამს სულის ნიშნის სახელს. ავარდება
წითელი ალი და ალში გამოჩნდება სული).

(გავრძელება იქნება)

გერმანულიდან

თარგმნა იორამ ქაშირტელიძემ

სული

ვინ მეძახოდა?

ფაუსტი (შემობრუნდება)
რასა გავს, ღმერთო!

სული

რიხით მიხმობდი სამუსაიფოდ,
შემიწორილე მთელი საუფლო,
და აი, აქ ვარ...

ფაუსტი

ო, მზარავ ერთობ!..

სული

შენ არ მიხმობდი დიდის ამბით და დაყინებით,
რომ გაგეგონა ხმა ჩემი და გეხილე სახით!
დავყევი მეც ამ უსაშველო ხვეწნას და ძახილს
და აი, აქ ვარ! შენ კი ამ დროს შიშით იღევი
თითქმის ზეკაცი!

ბობოქარი რა იქნა სული?

ქვეყნის დატევას რომ ლამობდა, რა იქნა გული?
აღტკინებული — აღტაცებით და ნეტარებით —
ტკბებოდო, რადგან გახდი სწორი ჩემიანების...
სად ხარ, ფაუსტო! ხმა რომლისაც მომეყურადა,
მთელი არსებით რომ ილტვოდი ჩემკენ გულადად?..
ნუთუ ეს შენ ხარ! — ჩემი სუნთქვით, ჩემი ჩურჩულით

შიშს რომ შეუძრავს გულის ყველა კუთხე-კუნჭული? —
ჰია უმწეო — სიმხდალისგან მთლად დაკრუნჩხული!

ფ ა უ ს ტ ი

სულს ცეცხლისავ, ნუ გგონივარ მართლად —
მე ვარ ფაუსტი! — ტოლი შენი და თანაბარი..

ს უ ლ ი

სიცოცხლის მორევში და შექმნის წიაღში
ავდივარ, ჩავდივარ,
ვარ ბრუნვა-ტრიალში...
შექმნა და გაქრობა —
ზღვა მარადიული,
ცვალებად-მუდმივი
სიცოცხლე მზიური...
და ბრუნავს ასე დროის ჯარა, არა აქვს მოცლა,
და მის ბრუნვაში ვქსოვ ღვთაების სამოსელს ცოცხალს...

ფ ა უ ს ტ ი

შენ ხარ სამყაროს ვინც მოიცავ ყოველი არსით!
როგორ ახლო ვარ, სულს, შენთან, გამრიგევ ყოვლის!..

ს უ ლ ი

ვისაც ჩასწვდები, შენ იმ სულის იქნები მსგავსი
და არა ჩემი! (ქრება)

ფ ა უ ს ტ ი (შეძრწუნებული)

არა შენი?!
ვიღასი მაშინ?
მე — ხატი ღმერთის —
ნუთუ შენიც არა ვარ ტოლი!
(ისმის კაკუნი)
ჩემი მოწაფე! აგერ დგას კართან!
აი ესაა, თუ გინდა ჭირი! —
ამ უსისხლხორცო წიგნების მატლმა
უნდა წამგვაროს ჩილვები ტკბილი!..
(შემოდის ვაგნერი ღამის ხალათითა და ჩაჩით, ხელთ ლამპარი
უპყრია. ფაუსტი უკმაყოფილოდ არიდებს სახეს)

ვ ა გ ნ ე რ ი

გთხოვთ, მაპატიოთ, ძილში ჩამესმა —
რალაც მონოლოგს კითხულობდით ფრანგულ დრამიდან.
ძალიან მინდა, დავეუფლო ასეთ რამესაც,
რადგან ეს საქმე დღეს წინ წავიდა,
თურმე — რა ვიცი, მოუმართოს სუყველას ხელი, —

ზოგ მსახიობთან ამ საქმეში ვერ მოვა მღვდელიც!..

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

ფ ა უ ს ტ ი

ღიაბ, თუ ამ მღვდელს მსახიობის ბურავს მანტია,
რაც დღესდღეობით არცთუ ისე იშვიათია.

ვ ა გ ნ ე რ ი

ეჰ, რა გამოვა დღენიადაგ სახლში ჯდომისგან,
ხანდახან, ისიც უქმეებზე, თუ გახვალ გარეთ;
ჭოგრიტით უჭვრეტ ქვეყნის კიდეს ამ სიშორიდან
და სიტყვაც შენი არ სცილდება ამ სახლის კარებს.

ფ ა უ ს ტ ი

თუ არრასა გრძნობთ, ვერც რას ეწევით!
სიტყვა ნათქვამი, როგორც მეწყერი,
სულს უნდა მოსწყდეს, რათა სიამით
აავსოს გული ადამიანის.
თქვენ კი რა, ზიხართ და აკოწიწებთ
ნაკუწ-ნარჩენებს — ნაყართ და ვერანთ,
სხვათა ნასუფრალს ჰკიდებთ ბოწკინტზე
და სულს უბერავთ მინავლულ კერას.
ამეებით კი გახსოვდეთ მუდამ,
მხოლოდ ბავშვს, ყვეყნს, მოუკლავთ წყურვილს;
მაგრამ გული კი ვერ მივა გულთან,
თუ თვით გულიდან არ მოდის თქმული.

ვ ა გ ნ ე რ ი

მთქმელისთვის მაინც თქმაა მთავარი,
უნდა ამკობდეს სიტყვას ჯავარი...

ფ ა უ ს ტ ი

თუ პატიოსნად ეძიებ სახელს,
ეყვანებმულიც არა ხარ ბრიყვი!
სიტყვის თქმას, აზრი თუ არი საღი,
არ უნდა ტვინის ჭყლეტა და მჯილი.
კარგი სათქმელი თუ გაქვს რაიმე,
რად ეძებ სიტყვებს ნაირ-ნაირებს!
და დათაფლული ეგ შენი ენა,
თავგზას რომ ურევს ადამიანებს, —
სულ ამოა, — ვით ქარის სტვენა,
გამხმარ ფოთლებში რომ დარიალებს.

ვ ა გ ნ ე რ ი

ეჰ, ხელოვნება დღეგრძელი არის,
ჩვენი სიცოცხლე კი დღემოკლეა!

რომ დავფიქრდები, მიბყრობს ხოლმე დარდი და ჯავრი, —
 სულ ამათა ყველა ცდა და ძალის მოკრება...
 ჯერ იმ ბილიკის უნდა გეპყრას ხელში სადავე,
 რომელიც სიბრძნის წყარომდე მიდის,
 მერე, საწყალმა, შუა გზამდე თუ მიატანე,
 წამოგეწევა სადღაცოდან სიკვდილი ფლიდი...

ფ ა უ ს ტ ი

პერგამენტებში ნუ ეძიებ იმ წმინდა წყაროს,
 ერთი ყლუპით რომ მოგიკლავს წყურვილს;
 თუ ამით გინდა სულს უღბინო, ტყუილად წვალობ! —
 ეს წყარო გახლავს შენივე სული!

ვ ა გ ნ ე რ ი

ბოდნიში, მაგრამ განა არ გვგვრის სიამეს წიგნი,
 ოდეს უამთა სულს ჩავწვდებით და ჩავფურცლავთ გვერდებს!
 როს ვტკბებით ჩვენი წინაპრების ცხოველი სიბრძნით,
 და როს ვხედავ, თუ ვით ავმალდით ჩვენ იმათ შემდეგ!

ფ ა უ ს ტ ი

და მერე როგორ, — ვარსკვლავებს ვწვდებით!
 ეპ, მეგობარო, წარსულის წლები
 ცხრაკლიტულში ძევს, ვით სიბრძნის წიგნი;
 რასაც უამთა სულს უწოდებს ზოგი,
 მისივე სულია! და სულის შიგნით
 აღბეჭდილია მისივე დრო თავისი წყობით.
 რომ წარმოიდგენ მათ წესს და რიგს, და ფუსფუსს ამდენს,
 გული გიკვდება, გინდა მოწყდე, — გაიქცე სადმე!
 აღელვებთ ბედი, კიდევ კარგი, ქვეყნის, ღირსების...
 მაგრამ ირგვლივ კი სანაგვეა, ვაი და ვიში;
 და პრაგმატული ლაი-ლაი, ზუსტად ისეთი,
 თეატრში ბამბის თოჯინებს რომ ტენიან პირში.

ვ ა გ ნ ე რ ი

მაგრამ ქვეყანა? ანდა ხალხი? მადლი და ცოდვა?
 ამისი ცოდნაც აუგია და საძრახველი?

ფ ა უ ს ტ ი

კარგია, მაგრამ რას ჰქვია ცოდნა!
 ვინ მოუძებნა ჩვილს ნამდვილი მისი სახელი?
 თითო-ოროლა, ვინც რაიმეს ამ მხრივ ეწია,
 და გაბედულად გადაუხსნა მეორეს გული, —
 მოეპრიანა ვინმე ქეციანს —
 ჯვარს აცვეს, დაწვეს, — ამოხადეს წამებით სული!..

გთხოვთ, მეგობარო, მაპატიოთ როგორც მეგობარს, —
შუალამეა უკვე, გვეყოფა..

ვაგნერი

ექვ. დილამდეც არ დავიძინებდი
და ასე თქვენთან საუბარში გავტეხდი ღამეს...
ჩველ უქმე დღეა და მივლოვარ იმის იმედით, —
ერთ-ორ კითხვაზე რომ შეტყვით რამეს.
წუთით არ მაძლევს მოსვენებას სწავლის სურვილი,
თუმც ბევრი ვიცი, ყოვლისცოდნის მახრჩობს წყურვილი...
(გაღის)

ფაუსტი (მარტო)

ამ გლახას მართლა რაიმესი თუ აქვს იმედი!
ხარახურაში იქეჭება, რაც თავი მახსოვს...
გაფაციცებით და კანკალით განძეულს ეძებს
და წვიმის მატლებს რომ პოულობს, ის უხარია.

როგორ გაბედა ან ასეთ დროს შემოსვლა ჩემთან,
როცა სულელები მეხვია ირგვლივ!
მაგრამ მე შენი მადლობელიც კი ვარ ერთთავად,
კაცო — კაცთაგან უბადრუკზე უბადრუკესო!
შენ გამომგლიჯე უსაშველო სასოწარკვეთას,
ლამის გონება რომ წამართვა თვალდახელშუა
ო, რა დიადი სახილველი იყო ჩვენება!
იმის წინ უცებ ქონდრისკაცი მეგონა თავი!
მე — ხატი ღვთისა, აგერ, ა, ახლა
მარადიული სინამდვილის სარკის წინ ვიდექ —
განათებული ციურ სხივით და სიანკარით!..
უნდა მომეხსნა მიწიერი უკვე სამოსი,
ქერუბიმებზე უზენაესს, მერჩოდა ძალა,
სამყაროს ძარღვებს რომ ჩავდვროდი ნაკადულებად
და შექმნის ღვთიურ ნეტარებით რომ დავმტკბარიყავ!
ნაცვლად ამისა, რა მივიღე! — სუყოველივე
დავლუბე ერთი როყიო სიტყვით!

არა, მე შენი არა ვარ ტოლი!
დიდის წველებით გამოხშობით კი გამოგიხმე,
მაგრამ არ მეყო მაინც ძალა, — ვერ დაგაკავე!..
იმ სანეტარო ორიოდე წამს
ვიყავ პატარაც, დამცრობილი, ვიყავი დიდიც;
და ვადამტყორცნე ისევ უღმობლად
ამ უთავბოლო, უკაცრიელ სააქაოში!
ვიღას რა ვკითხო? საით წავიდე?
ვირწმუნო ჩემი გულისძგერის? თუ არ ვირწმუნო?

ეს, ჩვენივე საქმით და საქციელით
ვბორკავთ ჩვენივე ცხოვრების სრბოლას!

უმშვენიერესს, რასაც ჩვენი შეჭხარის სუფთა
ვერ ითმენს, როგორც უცხო რამეს, ჩვენი სხეული.
და თუ ვეწიეთ ამქვეყნიურ რამე სიკეთეს,
ვოცნებობთ უფრო უკეთესზე და თავს ვიტყუებთ!
და ვწირება მიწიერ ფუსფუსს
მაკოცხლებელი დიდებული გრძნობები ჩვენი!

გაშლის თუ არა ნეტარებით ფრთებს ფანტაზია,
მარადიულის, უკვდავების იმედით სავსე, —
მყის ვიწროვდება ცა საფრენი.. და იმედებიც
ერთიმეორის მიყოლებით იმსხვრევა ყველა.
გულში კი უცებ საზრუნავი ჩნდება ათასი
და გვგვრის იღუმალ სევდას და ტკივილს,
გვიკარგავს ძილსა და მოსვენებას...
და გვიღიტიანებს შენიღბული ნაირნაირად —
აქეთ სახლ-კარი, ეზო, ბაღი, ცოლი და შვილი,
იქით — თუ წყალი თუ მეწყერი, ცეცხლი და რკინა...
თრთი მის წინაშე, რაც არასდროს არ გემუქრება,
და ტირი მისთვის, რაც არასდროს არ დაგიკარგავს!

არა, არა ვარ ღმერთთა ტოლი! მოვეგე ჭკუას! —
მატლი ვარ მხოლოდ, ნაგავში რომ დაძრომილობს
და მტვერს რომ ყლაპავს, საცოდავად ამოგანგლული,
ვინმე გამვლელი რომ დაადგამს ფეხს და გასრისავს!

თუ არა მტვერი, მაშ რაა ირგვლივ —
ეს ახორხლილი უამრავი უჯრა და თარო,
ათასნაირი ჩრჩილიანი ძველმანით სავსე?
ნუთუ რაცა მსურს, რასაც ვეძებ — აქ უნდა ვპოვო?
ნუთუ იმისთვის უნდა ვქექო ამდენი წიგნი,
რომ მივხვდე: ყველგან იტანჯება ერთთავად ყველა?
რომ... იქნებ ვინმე ბედნიერსაც წავაწყდე ვინმეს?
შე საცოდავო თავის ქალავ, რას იკრიჭები!
იქნება მითხრა, რომ ოდესღაც შენი პატრონიც
ბნელში ეძებდა ჩემსავით ნათელს —
გაწბილებული სინამდვილის ხილვის ლოდინით...
თქვენაც დამცინით, ჩემო ძველო იარაღებო,
თვლებო, ლილეებო, კბილანებო და ჭანჭიკებო!
ზედ კართან ვიდექი და თქვენ უნდა გაგელოთ იგი!
მაგრამ ამაოდ, დაკეტილი დარჩა კვლავ კარი!
დღისითაც — მზისით, ნათელი რომ იღვრება ირგვლივ,
ბუნებას ჩვენთვის საიდუმლო ბურავს შანტია

და თუ თვითონ არ მოიხსნა იგი,

ვერ ახლი ვერა იარაღით — სატეხ-მატეხით...

ოი, ძველმანო ხარახურავ, რა თავში გიხლით!

გინახავთ, როგორც მამის ნაქონ ნივთებს და საგნებს,

თქვენც, ეტრატებო — გაქვარტლულეზო

სულ დღენიადაგ მხრჩოლავ ლამპრის მურით და ბოლით...

ეს წვრილმანობა თავის დროზე რომ გამეფლანგა,

ის ჯობდა, ვიდრე წვრილმანებზე მეღვარა თფლი.

რა დაგრჩა მამის, რასაც იყენებ?

რასაც იყენებ, ესე იგი, გჭირდება კიდევ!

რაც არ გჭირდება, ის ზედმეტი ბარგია უკვე,

გამოგადგება მხოლოდ იგი, რასაც შობს წამი!

სალამი შენდა, ჩემო ფიალავ!

ხელში აგიღებ მოწიწებით და მოკრძალებით,

შენშია თურმე ყველაფერი — ჭკუაც და აზრიც,

შენ ხარ მომგვრელი ნეტარი თვლემის,

წყარო ყოველთა მაკვდინებელ დიდებულ ძალთა...

მაშ შენს ოსტატსაც მოუბოძე წყალობა შენი!

როცა გიყურებ, მიაბდება წყლული ყოველი,

ხელში რომ გიღებ, მინელდება ეინი ცხოველი,

ცხრება თანდათან სული ზვირთად აბორგებული

და მზად ვარ უკვე გადავეშვა უძირო ზღვაში...

აჰა, ჩემს ფერხთით ელავს სარკე — ზღვის ზედაპირი

და დღე ახალი, და ახალი ბრწყინავს ნაპირი!..

ჰა, ცეცხლოვანი გამოჩნდა ეტლი!

აჰა, მომადგა! და მზად ვარ უკვე

გავკვეთო სივრცე ახალ-ახალ უვალი გზებით

და მოვიხილო სამყარონი ახალ-ახალი...

ო, ნეტარებავ, მართლა ღვთიურო!

შენ, მატლი, ნუთუ ღირსი ხარ ამის?

მორჩა! გათავდა! დასთმე ეს მიწა

და შეაქციე ყველაფერს ზურგი!

და გაარღვიე ამ ჭურღმულის დახშული კარი,

ყველა რომ უვლის გვერდს, შიშისგან გაოგნებული,

და დაამტკიცე საქმით საქვეყნოდ,

რომ ღვთის სიმაღლეს უტოლდება კაცის ღირსება!

რომ ვერ აშინებს მას უკუნი შავი ჭურღმულიც,

სად : ჩამკვდარა და ჩანავლულა თვით ფანტაზიაც!..

მაშ წინ, რომ გასცდე ამ ვიწრო სოროს,

თუნდ ირგვლივ მთელი ჯოჯობეთი ენთოს და დუღდეს!

უნდა გადადგა გაბედული ნაბიჯი მტკიცე,

რაც უნდა მოხდეს, თუნდაც გშთანთქოს არარაობამ!

შენ ჩემო წმინდა ბროლის ფიალავ,
 ემაგ თაროდან ჩამოგდგამ დაბლა!
 თურმე რამდენმა დრომ გაიარა, —
 მამაპაპისას შვენოდი ტაბლას;
 ახალისებდი მოწყენილ სტუმრებს,
 იდგა ყიჟინა — ბოლომდე! შესვი!
 ჰა, გამოცალე!.. და ასე თურმე
 გადადიოდი ხელიდან ხელში.
 როგორც ნახელავს, გაქებდა ყველა..
 ო, მახსოვს ის დროც, ბავშვობის დღენი!
 ღმერთი და რჯული, როდი მინდა ვინმესი წყენა,
 მაგრამ არვისთვის მემეტებო, რომ დატკბნენ შენით...
 ნექტარით, ჩემივ ნახელავით, აგავსე ახლა,
 მუქლურჯი სითხით, მთელ სხეულს რომ ბანგივით უვლის!
 და სავსე თასი მიჭირავს მალლა, —
 ვსევავ სადღეგრძელოს, უკანასკნელს, სულით და გულით, —
 სალამი ზეიშს, განთიადის შუქი რომ ახლავს!..
 (შიიტანს ფიალას პირთან, ისმის ზარების რეკვა და გუნდის გალობა)

ანგელოსთა გუნდი

ქრისტე აღსდგა მკვდრეთით!
 გიზაროდენ ცოდვილნო!
 მიწის ლუკმად შობილნო,
 სიკვდილითა პყრობილნო,
 ცით გფარავდეთ ღმერთი!

ჯაუსტი

ეს რა ციური ჰანგებია, ასე რომ შემკრა
 და ვერაფრით ვერ მივიტანე პირთან ფიალა!
 აჰა! — აღდგომა დილა გვამცნო ზარების რეკვამ...
 ამ სიმღერამ კი იმედიანმა —
 ოდესღაც ერთხელ, დაკრძალვის ღამით
 ანგელოსებმა რომ იმღერეს ნუგეშიანად —
 რწმენა შთამბერა ახალი ჟამის..

ქალთა გუნდი

ნელსაცხებელით
 განვბანეთ იგი
 და მოვასვენეთ
 წესით და რიგით,
 წავხურეთ ნარმა,
 დავუღვით კვარი,
 ჭკუაზე არ ვართ, —
 სადღაა მკვდარი!

ანგელოსთა გუნდი
 ქრისტე აღსდგა მკვდრეთით!
 ბნელეთიდან მოვლინდა!
 კეთილითა ყოვლითა,
 წყალობითა ცხოვლითა
 შეგეწევათ ღმერთი!

შაუსტი

ო, ზეციერო ჰანგებო ტკბილო!
 რისთვის მოძვრებით ამ ნაგავში, მტვერში და ჭირში!
 სხვას უფალობეთ... ჩემს მოხიბვლას ტყუილად ცდილობთ,
 მესმის რას ამბობთ, მაგრამ რწმენა არა მაქვს მისი...
 რა ვქნა, — არა მწამს, არა მჯერა ნათქვამი თქვენი,
 და სასწაულიც — არ არსებობს თვინიერ რწმენის!

არც შემიძლია, არც იმისი ძალა მაქვს თურმე —
 ციურ სამყაროს შევემსჭვალო გონების თვალი;
 მაგრამ ეს ხმები, ბავშვობიდან რომ ესმის ყურებს,
 უკან მამბრუნებს იდუმალ ძალით —
 დიდშაბათ ღამით, ციურ ამბოჯის
 ნეტარებით რომ მევსებოდა სული და ხორცი,
 როს რეკდნენ ზარნი საარაკონი,
 და როს ვტკბებოდი მხურვალე ლოცვით...
 შემოვირბენდი გაოგნებით, ვითარცა ხელი,
 ტყე-ღრე იყო თუ ღელე იყო, მდელი თუ კორდი:
 თვალთაგან სჩქეფდა ნეტარების მდულარე ცრემლი
 და სულში ახალ სამყაროს ვგრძნობდი...
 ო, ამ სიმღერამ იმ დღეებთან მიმატრიალა!
 იმ სიხარულმა, სიყმაწვილის გულისფრიალმა
 ჟრუანტელივით დამიარა ტანში მთლიანად...
 და უკან ვიხევ, ძირს ვდგამ ფიალას!
 ჰანგო ციურო, მოეფინე ქვეყნიერებას!
 ვარ მიწიერი ისევ კაცი, — ცრემლი მერევა!..

მოციქულთა გუნდი

აღსდგა და განახლდა
 მკვდრეთით, ვით ზღაპრიდან,
 და ზეცად ამალდა
 მოსილი ნათლითა.
 აგი იქ უფალთან
 იშეუებს კეთილად,
 ჩვენ კი აქ ვწუხვართ და
 წელში გავწყვეტილვართ,
 გვტანჯავს უმოწყალო
 გვემა და კვნესა!

მოვტირით, მოძღვარო,
სუფევას შენსას!

ან გ ე ლ ო ს თ ა გ უ ნ დ ი
ქრისტე აღსდგა მკვდრეთით,
ისევ ქვეყნად მოვლინდა,
შეგაწევათ ღმერთი
შეწევნითა ყოვლითა!
მისთვის მქადაგებულნო,
თავის გამომდებელნო,
ერთად წამხემსებელნო,
მისო მადიდებელნო
და სამოთხის მძებნელო —
ტანმთელი და ცოცხალი
თქვენთანაა მოძღვარი!

კარიბჭესთან

(სხვადასხვა ქურის მოსერივნეი გადიან ქალაქიდან)

რ ა მ დ ე ნ ი შ ე შ ე გ ი რ დ ი
რა ხდება, საით გაგიწევიათ?

ს ხ ვ ე ბ ი

აგერ იქ, ძირს რომ მწვანე ხეცია!

პ ი რ ვ ე ლ ნ ი

ჩვენ წისქვილებზე ვაპირებთ ჩასვლას!

ე რ თ-ე რ თ ი შ ე გ ი რ დ ი

ქობია, დაბლა ჩავიდეთ ტბასთან!

მ ე ო რ ე

შორია, თანაც არ ვარგა ჰავა...

მ ე ო რ ე ნ ე

შენ საით მიხვალ?

მ ე ს ა მ ე

სითაც სხვა წავა...

მ ე ო თ ხ ე

ბურგდორფისაკენ! არ უნდა დავა! —

ლამაზი ქალი და ლუდი ცივი,

თან დიდებული ზედ მუშტი-კრივი...

მეხუთე

კაი ვინმე ხარ, მოგეცა ლხენა! —
 ზურგი აგქავდა და გისწრებს ენა...
 შენ როგორც ვინდა, მე, ძმაო — ვერა!..

მოახლე გოგო

არა! მე უნდა გაებრუნდე უკან!

მეორე მოახლე გოგო

ჰო, ახლა ის ხომ ცაცხვებში გველის!

პირველი მოახლე გოგო

მერე მე რაში გჭირდები, ძუკნავ,
 იგი ხომ მუდამ ერთობა შენით, —
 თქვენ ცეკვავეთ, ხარობთ, — იცინით, მღერით
 და მე, სულელი, ვზეიმობ თქვენით...

მეორე მოახლე გოგო

დღეს ის ცაცხვებში არ მოვა ერთი,
 მითხრა, — გრუზა ბიჭს მოიყვანს შენთვის!

სტუდენტი

როგორ ნარნარად და საყვარლად მიაბიჯებენ!
 მოდით, რას შევებით, გავყვეთ გვერდით! აბა, ბიჭებო!
 მაგარჩი ლუდი, მწარე წეკო — მომგვრელი რეტის
 და ზედ ასეთი კაი გოგო, — რა გინდა მეტი!

ქალაქელი გოგონა

ამ ბიჭუკელებს უყურეთ ერთი!
 ვაი სირცხვილო და თავის მოჭრავ! —
 ქალბატონები აგერ ყავთ გვერდით
 და მოახლეებს მისდევენ... ყოჩაღ!

მეორე სტუდენტი (პირველს)

მოიცა! უკან მოდიან ორნი,
 რა დიდებულად აცვიათ, ნახე!
 მეზობელია ის ერთი, მგონი...
 ნამდვილად იმას მიუგავს სახე!
 თვითონ მოვლიან... ჩვენ ვიყოთ ჩვენთვის!.. —
 დაჯუკრავთ თავს და გავყვებით გვერდით..

პირველი სტუდენტი

არა, ძმობილო, როდი ვარ მორცხვი!
 მომყევი, თორემ დავკარგეთ უკვე!..

ვინც შაბათობით სახლსა ჰგვის ცოცხით,
გვაამებს კვირას ყველაზე უკეთ.

მოქალაქე

არა, არ მომწონს ეს ახალი ქალაქის თვე, ^{თვე, ყველაზე}
თანდათანობით გადიდგულდა, და რა ^{გამოღობის}
არღარა არის გარჩევანი თეთრის და შავის
და უკან მიდის საქმეები თანდათანობით.
უნდა უქნიო თავი უხმოდ, უმორჩილესად,
და ასე უხმოდ ემატება ქირა ბინებსაც.

მათხოვარი

ბალხნო კეთილო — ქალნო და კაცნო,
თუ სიბრალული იცით ოდნავი, —
მოიღეთ ჩემდა წყალობა საძმო
და გამიკითხეთ მე საცოდავი.
ვის უნდა ჩემი ყეფა ამდენი,
ნეტარ არიან უხვად გამცემნი;
თქვენი ზეიმის დღე დღევანდელი
დღე იყოს ჩემი კუჭის გავსების!

მეორე მოქალაქე

არა მიყვარს რა არაფერი ამქვეყნად ისე,
უქმეებზე რომ დაჯდები და ომზე საუბრობ,
როცა შორს, სადღაც — თურქეთს თუ მისრეთს —
ერთიმეორეს ხოცვა-ჟლეტით ჰგლეჯენ საუფლოს.
დგახარ სარკმელთან, წრუბავ სასმელს თხელი ფიალით,
ძირს ჭრელ-ჭრელ გემებს აუვისიათ მდინარის უბე...
მერე საღამოს შინ ბრუნდები ხალისიანი,
და გიხარია, რომ ამქვეყნად მშვიდობა სუფევს.

მესამე მოქალაქე

სწორი ხართ! ღმერთმა თქვენ გაგახაროთ!
დაე იმტვირონ თავები სხვებმა!
მთლად დაქცეულა მთელი სამყარო,
ოღონდ შინ გვქონდეს, როგორც გვაქვს, შვება!

დედაბერი (ქალაქელ გოგონას)
რა კარგები ხართ, რა ლამაზები!
ვის არ მოხიბლავთ თქვენი მშვეხებით!
ოღონდ ნამეტანს ნუ ინაზებით, —
თქვენნაირების მე ვარ მშველელი!

ქალაქელი გოგონა

წამო, აგათა, ერთდე მაგ ქალს,
ხმის ამოღებაც კი არ გაბედო! —

თუმცა კი ერთხელ, არ ვიცი რა ვქნა, —
მართლა მაჩვენა ჩემი საბედო.

მეორე ქალაქელი გოგონა

მეც: — ჯარისკაცი დამანახა ბროლის ჭიქაში!
სწორედ ეს იყო, კარგად მახსოვს, ეს ჯადოქარი!
მას აქეთია არ მინახავს ის ჯარისკაცი!
ყველგან დავეძებ, მაგრამ თვალი ვერსად მოვკარი!

ჯარისკაცები

ციხე-ქონგურები
ცას მიბჯენილები,
წიფე გოგოები
ცხვირაპრეხილები —
ჩვენ გვემორჩილებით!
ჯილდოა მამაცის
დავლა და ლამაზი!..

ქვეყანას ვედებით
ნალარით, ბუკებით;
ან სულ ავშენდებით,
ან დავიღუპებით, —
გახსენით კედლები,
დაგვნებდით უკლებლივ!..
მამაცის ჯილდოა
დავლა და ლამაზი,
ამიტომ მივდივართ
ბრძოლაში თამაშით!..

ფაუსტი და ვაგნერი

ფაუსტი

კარზე მომდგარი გაზაფხულის საამო სუნთქვით
ვატყდა ყინული, რუ დაიძრა და მიწა გალბა...
ამწვანდა მდელი და ფუთფუთი იგრძნობა ფუტკრის,
დაოსებული ზამთარი კუტი
ველარ ჩამოდის მთებიდან დაბლა.
იქლა აქვს ბინა სასომიხდილს და ლამაზობით
წვრილ, ხორხოშელა ჭირხლს უგზავნის მინდვრებს მთებიდან,
მაგრამ თენდება ნელანელა და მზე ამდღის
და ყოველივეს ორთქლად აქცევს მცხუნვარებითა...
და ყველაფერი აღდგომისთვის გამზადებულა,
კვირტებს ქუთუთო დაჰბერვიათ — სიმძიმით დახრილთ,
ჯერ ველ-მინდორი ყვავილით არ აქრელებულა, —
სამაგიეროდ აქრელდა ხალხით.

გახედე, თვალი მიაპყარ წამით
ქალაქის ბნელსა და მაღალ კარებს! —
დაცარიელდა ქალაქი ლამის,
გამოფენილა ჭრელი ბრბო გარეთ;
დღევანდელი დღით ტკობა სურს ყველას
ქრისტეს აღდგომას ზეიმობენ... მოგეცათ
ვითომ თვითონაც აღსდგებიან მკვდრეთიდან ზენად!...
და მოძვრებიან ქოხებიდან, მიწურებიდან,
მყრალ ქარხნებიდან, ფარლალა ფიცრულებიდან,
თუ სხვენებიდან, თუ ათასგვარ სხვა ხვრელებიდან,
თუ საყდრებიდან, ალაპიდან, გასვენებიდან,
პირდაპირ სანთელ-საკმევილიდან — წირვა-ლოცვიდან,
ზედ ქუჩის ჯგლეთა-გნიასიდან და ხორხოციდან,
რომ ბუნებაში დაივანონ სულით, ხორცითა...

აგერ გახედე! — ყველა იქ არი,
ბრბოს დაუფარავს ირგვლივ მთა-ველი,
მთელი მდინარე, სიგრძე-სიგანით,
გადაჭედილა ჭრელი ნავეებით.
ხედავ ბოლო ნავს? რა დაზეინულა!
მოიზლაზნება რა გაჭირვებით!
აჰა, სულ ხალხით ამოპირულა
მთის ბილიკებიც და გზაწვრილებიც;
ყველას ერთი აქვს გრძნობა-წადილი,
და ნეტარება ჩამდგარა სოფლად...
აი სამოთხე მართლა ნამდვილი!
აქ ვარ მე კაცი, აქ მმართვეს ყოფნა!

ვ ა გ ნ ე რ ი

ბატონო ჩემო, უზომოდ გმადლობთ, —
თქვენ გვერდით რომ ვარ, ვარ ამაყი და ბედნიერი!
რა მომიყვანდა აბა აქ მარტო,
ჭირივითა მძულს მე ამათი ტლანქი იერი, —
ეს ღრიანცელი, ხტუნვა-როკვა და ტაშ-ფანდურა
მხოლოდ მოთქმაა და უწესო უადათობა!

ცოფიანივით მძვინვარების ზღვაში ჩანთქმულან
და უწოდებენ მას სიმღერას, ცეკვა-გართობას!..

გ ლ ე ხ ე ბ ი

(ცაყვავენ და მღეროან ცაცხვის ქვეშ)
მწყემსი ბიჭუნა გვეწვია,
ერთი უყურეთ პეწიანს! —
მხარზე კომბალი გაიდვა,
წრე გაარღვია კაბუკმა, —

ფეხისწვერებზე ჩაბუქნა...
 ელერს ვიოლინო, — ჰაიდა!
 ჰაიდა, ბიჭო, ჰაიდა!

წრე გაარღვია ჭაბუკმა,
 ზედ გოგოს ცხვირწინ ჩაბუქნა
 და ცეკვა-ცეკვით წავიდა...
 გოგო, ნუ მორცხვობ, ნუ ხამობ,
 ბიჭო, თავხედი ნუ ხარო...
 ჰაიდა, ჰეი, ჰაიდა!
 „ბიჭო, თავხედი ნუ ხარო!“

ხელი ჩაკიდა ჭაბუკმა,
 კვლავ ჩაბუქნა და ჩაბუქნა, —
 გოგოს, რა ექნა, გავიდა...
 სხეულმა იგრძნო სხეული
 ჩაკრული და ჩახვეული!
 ჰაიდა, ბიჭო, ჰაიდა!
 ელერს ვიოლინო, — ჰაიდა!

„ბიჭო, მომეშვი!“ — ჭაბუკმა
 ისევ და ისევ ჩაბუქნა,
 წრიდან ნელ-ნელა გავიდა...
 გოგონაც თან გაიყოლა, —
 იყო და არა იყო რა!
 ჰაიდა, ბიჭო, ჰაიდა!
 ელერს ვიოლინო, — ჰაიდა!

მ ო ხ უ ც ი გ ლ ე ხ ი

თქვენ გაგახარათ ღმერთმა, ბატონო,
 ტანმრთელობა და სიცოცხლე თქვენი,
 რომ ჩვენ მდაბიურ ღზინს არ თაკილობთ
 კაცი ნასწავლი და ბრძენზე ბრძენი.
 მოგვირთმევია სავსე სასმისი,
 შიგ ჩვენებური ღვინოა ძველი,
 შესვით, გაამოთ! გულს მოგინახავთ!
 თან გაისველეთ პატარა ყელი...
 რამდენი წვეთიც ამ თასში იყოს,
 შეგმატებოდეთ იმდენი წელი!

ფ ა უ ხ ტ ი

ნუ დაგილიოთ ღვინო და პური!
 მადლობას გიძღვნით სულით და გულით...
 (ხალხი ჭგუფ-ჭგუფად იკრიბება მის გარშემო)

მობუცა გლები

ჩვენი ამ ლხინის გაზიარებით
ყველა უზომოდ კმაყოფილია,
მაგრამ ლხინი რა მოსატანია,
სულ ჩვენთანა ხართ, როცა ქირია.
თუ მამაშენი არ ყოფილიყო,
სად იქნებოდა ჩვენი ხსენება! —
ბევრს ან ქოლერა გადაგვიტანდა,
ან შავი ქირი მოგვინებდა.
თქვენ რა იყავით, ჯერ სულ ყმაწვილი,
და რა სენი არ მოგიჩვენიათ!
ხალხი თქვენ ხელში იხოცებოდა,
თქვენ ფრჩხილიც კი არ წამოღებიათ, —
ნიადაგ ისე ზრუნავდით ჩვენთვის, —
მფარველს მფარველი გფარავდათ ღმერთი!...

უველანი

ღმერთო, გვიცოცხლე ეს კაცი ბრძენი,
რომ არ მოგვაკლდეს მაგისი ხელი!

ფაუსტი

თაყვანი ეციოთ იქ, მალლა, ზენარს,
იგი გვმოძღვრავს რა გვიგზავნის შველას!
(მიდის ვაგნერთან ერთად)

ვაგნერი

ღიადო კაცო, რასა გრძნობთ ნეტავ,
როს ოვაციო გიმადლიან ღვაწლსა და გარჯას!
ნედნიერია, ანც გონებას და გულის ფეთქვას
სასიკეთოდ და სამადლოდ ხარჯავს!
შენ ირგვლივ ხალხის ირევა ჯარი,
შეწყდა ცეკვა და დადუმდა ქნარი!
და ხალხის რიგში მიაბიჯებ ნაბიჯით წყნარით.
შენზე უთითებს მამა ჩვილ შვილს — ხელში აყვანილს,
ქუდებს ისვრიან ცაში ყაყანით,

ლამის მუხლამდე ხრიან თავებს,
რომ გცენ თაყვანი!..

ფაუსტი

ცოტა კიდევ და, აგერ იმ ქვაზე
ჩამოვისვენოთ, წავიდოდეთ ვიდრემდის შინაც...
რამდენჯერ ვმჯდარვარ აქ მარტოკა, ფიქრებით სავსე,
ლოცვად და აჯად და მეოხად უფლისა მიმართ.
და რა იმედით, როგორი რწმენით,

ხელაპყრობილი, ვითარცა მწირი,
 შევთხოვდი უფალს ოხვრით და ცრემლით,
 რომ აეცდინა ქვეყნისთვის ჭირი.
 აი ამ წუთში რომ ვუსმენ ამათ,
 მეჩვენება, რომ დამცინიან დაუფარავად!
 რადგან არც შვილი და არცა მამა,
 არც ერთი ქების ღირსი არა ვართ!
 ახირებული კაცი იყო მამა საწყალი!
 რათა როგორმე ჩასწვდომოდა ძალებს იდუმალთ —
 უკირკიტებდა ბეჯითად და გულისფანცქალით,
 რაც მართლა სწამდა პატიოსნად და რაინდულად;
 უჭდა მაგიდას მთელ ღღეს ქურასთან,
 შიგნიდან ედო კარებზე რაზა,
 ამას ხარშავდა, იმას წურავდა
 და ამზადებდა საეჭვო ნაზავს.
 აი წითელი დათვიყურა — კუშტი საქმარო
 და სადედოფლო — ნაზო ზამბახი!
 მინის კოლბაში შეგიძლია ერთად ჩაჰყარო, —
 შეუღლდებიან თუბთუბ-ფახფახით.
 და დედოფალი ცხელი შუშიდან
 ქაფქაფა ცრემლით მოთქვამს და ტირის;
 აი წამალიც! და მას გემო ვინც გაუსინჯა,
 ყველამ უკლებლივ მოგჭამათ ჭირი!
 ეს წუმბე-მუმბე ნელა-ნელა, და თან უღმობლად, —
 თუ ფიალებით, თუ კოვზებით და თუ თასებით —
 შავი ჭირივით დაერია აქაურობას,
 მარტო თვითონ მე — დახოცილი მყავს ათასები!
 და როგორ გინდა აიტანო ცოდვა და მადლი, —
 მაქებენ! და შენ თავგასული მკვლელი ხარ მათი!

გაგრძელება იქნება